EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2022.3.28.
COM(2022) 127 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK

a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismeréséről szóló, 2013. június 12-i 606/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazásáról

1. BEVEZETÉS

1.1. Háttér-információk

A polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismeréséről szóló 606/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[1] (a továbbiakban: rendelet) kiegészíti az európai védelmi határozatról szóló 2011/99/EU irányelvet[2] (a továbbiakban: irányelv). Mindkettő ugyanazon jogalkotási csomag részét képezi. A rendeletet 2013. június 12-én fogadták el az Európai Unió működéséről szóló szerződés 81. cikke (2) bekezdésének a), e) és f) pontja alapján.

A bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról szóló 2012/29/EU irányelvvel[3] (a továbbiakban: az áldozatok jogairól szóló irányelv) együtt az irányelv és a rendelet egy konzisztens intézkedéscsomagot alkot. Ez megerősíti a bűncselekmények áldozatainak és potenciális áldozatainak jogait és védelmét, amikor egy másik tagállamba utaznak vagy költöznek.

Az irányelv és a rendelet e célt azáltal kívánja elérni, hogy jogalapot biztosít a tagállamok illetékes hatóságai számára a más tagállamban hozott védelmi határozatok elismerésére. E jogi keret értelmében valamennyi tagállamnak el kell ismernie és végre kell hajtania a más tagállamban büntetőügyekben hozott védelmi határozatokat és polgári ügyekben hozott védelmi intézkedéseket.

A rendelet 21. cikkében előírtaknak megfelelően ez a jelentés a rendelet alkalmazását értékeli. Az Európai Bizottságnak továbbá jelentést kell benyújtania a rendelet alkalmazásáról az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, és szükség esetén módosítási javaslatokat is be kell nyújtania. Bár a jelentés benyújtási határideje 2021. január 11. volt, a Covid19-világjárvány 2020 első felében példátlan nyomás alá helyezte a Bizottságot a Covid19-cel kapcsolatos sürgős ügyek kezelése miatt. Ez késleltette az értékelést és annak közzétételét.

A rendelet kiegészíti az irányelvet annak biztosítása érdekében, hogy a bűncselekmények áldozataira vonatkozó védelmi intézkedések kölcsönös elismerésére vonatkozó uniós keretben ne legyen joghézag. Ezért ezt a jelentést az irányelv végrehajtásáról szóló jelentéssel együtt kell értelmezni, amelyet a Bizottság 2020. május 11-én tett közzé[4]. A jelentések együttesen teljes képet adnak azokról a minimumszabályokról, amelyek az EU-ban a védelmi intézkedéseknek a tagállamok illetékes hatóságai általi transznacionális elismerésére és végrehajtására vonatkoznak.

---

1 Az Európai Parlament és a Tanács 606/2013/EU rendelete (2013. június 12.) a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismeréséről (HL L 181., 2013.6.29., 4. o.).

2 Az Európai Parlament és a Tanács 2011/99/EU irányelve (2011. december 13.) az európai védelmi határozatról (HL L 338., 2011.12.21., 2. o.).

3 Az Európai Parlament és a Tanács 2012/29/EU irányelve (2012. október 25) a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról (HL L 315., 2012.11.14., 57. o.).

4 A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az európai védelmi határozatról szóló, 2011. december 13-i 2011/99/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtásáról, COM(2020) 187 final, 2020.5.11.

1.2. A rendelet célja és főbb elemei

A rendelet célja, hogy az egyik tagállamban polgári ügyben hozott védelmi intézkedésben részesülő természetes személyek akkor is változatlanul élvezhessék ezt a védelmet, ha másik tagállamba költöznek vagy utaznak. A rendelet célkitűzése ugyanakkor a veszélyeztető személy védelemhez való jogának védelme.

A rendelet ezért szabályokat állapít meg a tagállamokban elrendelt védelmi intézkedések kölcsönös elismerésére vonatkozóan. Ezek a szabályok lehetővé teszik az illetékes hatóságok számára, hogy egy egyszerű és gyors mechanizmus révén az Unió egész területén folyamatos védelmet biztosítsanak.

A rendeletet a polgári ügyekben hozott, polgári és közigazgatási eljárások keretében elrendelt nemzeti védelmi intézkedésekre kell alkalmazni. Konkrétabban azokra az intézkedésekre vonatkozik, amelyek kötelezettségeket rónak egy másik személy testi vagy lelki épségét veszélyeztető személyre, és amelynek célja e másik személy védelme. A rendelet minden áldozatra alkalmazandó. A nemzeti védelmi intézkedések három leggyakoribb típusára terjed ki:

- az olyan helyre való belépés tilalma vagy szabályozása, ahol a védett személy lakik, dolgozik vagy ahol tartózkodik, vagy amelyet rendszeresen látogat;
- a védett személlyel való, bármilyen formában történő érintkezés tilalma vagy szabályozása; valamint
- a védett személy egy előre meghatározott távolságon belüli megközelítésének tilalma vagy szabályozása.

A védelmi intézkedések célja elsősorban a következők bármilyen formában történő megnyilvánulásának megakadályozása:

- nemi alapú erőszak,
- kapcsolati erőszak, vagy
- a szoros kapcsolatban állók közötti erőszak, így a fizikai erőszak, a zaklatás, a szexuális bántalmazás, a követés, a megfélemlítés és a közvetett kényszerítés egyéb formái.

Az ilyen bűncselekmények áldozatainál különösen nagy a másodlagos és ismételt áldozattá válás, a megfélemlítés, valamint a megtorlás veszélye. A gyakorlatban a nők a védelmi intézkedések elsődleges kedvezményezettjei.

A védelmi határozatok általában viszonylag korlátozott mértékben sértik a veszélyeztető személy szabad mozgáshoz való jogát. A védelmi határozatok kiállítása és nyomon követése általában nem jár jelentős pénzügyi befektetéssel. Ugyanakkor ezek a határozatok segíthetnek az erőszak csökkentésében és megelőzésében[5].

A gyakorlatban az a személy, aki egy vagy több nemzeti védelmi intézkedés alapján védelemben részesül (a továbbiakban: védett személy), kérelmet nyújt be annak a tagállamnak a hatóságához, amelyben a védelmi intézkedést elrendelték (a továbbiakban: kiállító hatóság). Amennyiben a kérelemnek helyt adnak, e tagállam (a továbbiakban: az eredeti eljárás helye szerinti tagállam) kiállító hatósága tanúsítványt

[5] van der Aa, S., Niemi, J., Sosa, L., Ferreira, A., Baldry, A., *Mapping the legislation and assessing the impact of protection orders in the European Member States*, (A jogszabályok feltérképezése és a védelmi határozatok hatásának értékelése az európai tagállamokban), 2015.

állít ki. Ezt követően a kiállító hatóság megküldi ezt a tanúsítványt egy másik tagállam (a továbbiakban: megkeresett tagállam) illetékes hatóságának abból a célból, hogy a megkeresett tagállam területén elismerjék és végrehajtsák a védelmi intézkedéseket. A megkeresett tagállam illetékes hatósága elfogadhat bármely, hasonló esetben a nemzeti joga alapján rendelkezésre álló intézkedést annak érdekében, hogy a védett személy védelmét a megkeresett tagállam területén fenntartsa. A megkeresett tagállamnak ugyanolyan szintű védelmet kell biztosítania az áldozat számára, mint amelyet hasonló helyzetben lévő saját állampolgárai számára biztosítana.

A polgári ügyekben hozott védelmi intézkedésekre vonatkozó tanúsítvány egy többnyelvű formanyomtatvány, amelyet egy későbbi végrehajtási jogi aktusban fogadtak el[6]. A többi tagállamnak további ellenőrzés nélkül el kell ismernie ezt a tanúsítványt. A tanúsítványnak közvetlenül végrehajthatónak kell lennie, ami azt jelenti, hogy a védett személy közvetlenül hivatkozhat a védelmi intézkedésekre a megkeresett tagállam hatóságai előtt.

2015. január 11-től a rendelet Dánia kivételével valamennyi tagállamban közvetlenül alkalmazandó.

1.3. A jelentés célkitűzése és hatóköre

A Bizottság elemzése főként a tagállamoktól származó közvetlen információkra épül. A Bizottság elsődleges adatokat gyűjtött az 18. cikk (1) bekezdése szerinti tagállami értesítésekből. Ezek az értesítések felsorolják az illetékes hatóságokat és a rendelet alkalmazásában elfogadott nyelveket. A Bizottság megvizsgálta továbbá a rendeletnek a hatálybalépése óta történő alkalmazásáról szóló kérdőívre adott válaszokat. A Bizottság ezt a kérdőívet 2021 júliusában küldte el a tagállamok illetékes hatóságainak, és 19 tagállam válaszolt. Az összes tagállam közül 16 megerősítette, hogy jogrendszere polgári ügyekben lehetővé teszi a védelmi intézkedéseket. A Bizottság az európai igazságügyi portálon keresztül további információkat gyűjtött a tagállamok illetékes hatóságairól.

E jelentés elkészítéséhez a Bizottság két további tanulmányt is felhasznált, amelyek kiegészítették a tagállamoktól származó adatokat. Konkrétabban, a Bizottság az Európai Parlament által 2017-ben közzétett tanulmányra támaszkodott. A tanulmány az irányelv végrehajtása értékelésének részeként megvizsgálta a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismerésének működését[7]. A Bizottság a POEMS végleges tanulmányában is részt vett, amely a Bizottság Daphné programja által 2012 és 2014 között finanszírozott projekt. A tanulmány feltérképezte a jogszabályokat és értékelte a védelmi határozatok hatását a tagállamokban[8].

Ez a jelentés azokra a rendelkezésekre összpontosít, amelyek a rendelet központi elemét képezik, és döntő fontosságúak a polgári ügyekben hozott védelmi

---

6 A Bizottság 939/2014/EU végrehajtási rendelete (2014. szeptember 2.) a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismeréséről szóló 606/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. és 14. cikkében említett tanúsítványok meghatározásáról (HL L 263., 2014.9.3., 10. o.).

7 Az Európai Parlament Kutatószolgálata, *European protection order – Study*, (Az európai védelmi határozat – Tanulmány) PE 603.272, 2017. szeptember (http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/603272/EPRS_STU(2017)603272_EN.pdf).

8 van der Aa, S. és mások., i. m.

intézkedések Unió-szerte történő kölcsönös elismerésének zökkenőmentes működése szempontjából.

E rendelkezések magukban foglalják a rendelet hatálya alá tartozó ügyekben illetékes hatóságok típusainak bejelentésére vonatkozó kötelezettséget, meghatározva a következőket:

- a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedésekre vonatkozó tanúsítványok kiállítására illetékes hatóságok;
- azon hatóságok, amelyek előtt egy másik tagállamban elrendelt védelmi intézkedésre hivatkozni lehet (és amelyek illetékesek az ilyen intézkedés végrehajtására);
- azon hatóságok, amelyek illetékesek a védelmi intézkedés kiigazítására; valamint
- azon hatóságok, amelyekhez az elismerés megtagadása iránti kérelmet be kell nyújtani.

A jelentés a következőket is vizsgálja:

- a tagállamok nyelvhasználati szabályai;
- a veszélyeztető személy védelemhez való jogának tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettség;
- a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedésekre vonatkozó tanúsítványok kiállítása, kezelése és továbbítása; valamint
- a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedésekre vonatkozó tanúsítványok kiigazítása és visszavonása.

2. ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELÉS

A jelentés minden olyan tagállamra kiterjed, amelyre nézve a rendelet kötelező[9].

Az eredeti eljárás helye szerinti tagállam kiállító hatóságai polgári ügyekben védelmi intézkedéseket rendelhetnek el, például megtilthatják egy személynek egy előre meghatározott távolságon belüli megközelítését. A rendelet (14) preambulumbekezdése értelmében a megkeresett tagállamnak ezeket az intézkedéseket polgári ügyben elrendelt védelmi intézkedésként kell elismernie.

Ezenkívül a polgári ügyek fogalmát önállóan kell értelmezni. A védelmi intézkedést elrendelő hatóság polgári, közigazgatási vagy büntető hatóság lehet. E jelleg azonban nem releváns a védelmi intézkedés polgári jellegének megítélésekor, amennyiben maga a határozat polgári ügyre vonatkozik ((10) preambulumbekezdés).

A rendelet figyelembe veszi a tagállamok eltérő jogi hagyományait, és nem avatkozik be a védelmi intézkedések elrendelésének nemzeti rendszerébe. Ez a rendelet nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy nemzeti rendszerüket módosítsák annak érdekében, hogy polgári ügyekben védelmi intézkedéseket rendelhessenek el.

[9] A jelentés nem terjed ki az Egyesült Királyságra, mivel a jelentés elemző részéhez gyűjtött, a rendelet végrehajtására vonatkozó adatokat azt követően gyűjtötték össze, hogy az ország kilépett az Unióból, és véget ért az átmeneti időszak, amelynek során a rendelet továbbra is alkalmazandó volt az Egyesült Királyságban.

Nem kötelezi a tagállamokat arra sem, hogy a rendelet alkalmazása céljából polgári ügyekben védelmi intézkedéseket vezessenek be ((12) preambulumbekezdés).

A Bizottság 16 tagállamtól kapott megerősítést arról, hogy jogrendszerük polgári ügyekben lehetővé teszi a védelmi intézkedéseket. Az összes tagállam közül 4 megerősítette, hogy nem teszi lehetővé a rendelet hatálya alá tartozó polgári ügyekben hozott védelmi intézkedéseket vagy tanúsítványokat. A Bizottság ezt figyelembe vette a jelentés elkészítésekor.

Ennek eredményeként a jelentés tükrözi a tagállamok helyzetét, amennyiben a rendelet a gyakorlatban alkalmazandó rájuk. A jelentés figyelembe veszi a rendelet (12) preambulumbekezdését is.

A 2015. évi POEMS zárójelentés[10] és az Európai Parlament 2017. évi tanulmánya[11] megállapította, hogy valamennyi tagállam rendelkezik a büntetőügyekben vagy polgári ügyekben hozott védelmi határozatok valamilyen formájáról. Mindkét tanulmány megállapította azonban, hogy a védelmi határozatokra vonatkozó jogszabályok és a védelmi szintek jelentősen eltérnek az EU-ban, és ezért akadályozhatják annak az uniós jogi keretnek a zökkenőmentes működését, amelyet az irányelv és a rendelet együttesen alkot.

Úgy tűnik, hogy a legtöbb tagállam olyan rendszert részesít előnyben, amelyben a védelmi intézkedéseket büntetőeljárást, illetve polgári vagy közigazgatási eljárást követően rendelik el. Más tagállamokban polgári és büntetőjogi intézkedések kombinációja áll az áldozatok rendelkezésére.

Bizonyos esetekben a tagállamok illetékes hatóságai számára nehézséget okozhat annak megállapítása, hogy az irányelv vagy a rendelet alkalmazandó-e. Ez a helyzet akkor fordulhat elő, ha egyetlen védelmi határozat több különböző jellegű (polgári, közigazgatási vagy büntetőjogi) intézkedést tartalmaz.

Ezért mind a 2015. évi POEMS zárójelentés, mind az Európai Parlament 2017. évi tanulmánya megállapítja, hogy a gyakorlatban a polgári és büntetőügyekben hozott védelmi intézkedések alkalmazása és alkalmazásuk módja Unió-szerte jelentős eltéréseket mutat.

3. KONKRÉT ÉRTÉKELÉS

3.1. Illetékes hatóságok (18. cikk, (1) bekezdés, a) pont)

A rendelet 18. cikke (1) bekezdésének a) pontja előírja a tagállamok számára, hogy tájékoztassák a Bizottságot a rendelet hatálya alá tartozó ügyekben illetékes hatóságok típusairól. 2015 júliusáig egy kivételével a rendelet hatálya alá tartozó valamennyi tagállam megküldte a Bizottságnak a szükséges információkat.

A rendelet 5. cikkének (1) bekezdése szerint az eredeti eljárás helye szerinti tagállam kiállító hatósága a védett személy kérelmére többnyelvű formanyomtatvány felhasználásával tanúsítványt állít ki. A 18. cikk (1) bekezdése a) pontjának i. alpontja előírja a tagállamok számára, hogy értesítsék a Bizottságot azon hatóságokról, amelyek illetékesek védelmi intézkedések elrendelésére és tanúsítványok kiállítására.

[10] van der Aa, S. és mások., i. m.

[11] Az Európai Parlament Kutatószolgálata, i. m.

A rendelet hatálya alá tartozó valamennyi tagállam közül húsz jelezte, hogy a polgári ügyekben védelmi intézkedések elrendelésére és kiállítására illetékes hatóságok a területileg illetékes bíróságok. Ezek közé tartoznak elsőfokú bíróságok, fellebbviteli bíróságok és legfelsőbb bíróságok. Az összes tagállam közül öt kifejezetten említett családjogi bíróságokat vagy bíróságok családjogi részlegét, míg egy tagállam a munkaügyi bíróságot említette. Ezen túlmenően négy tagállam tájékozatott arról, hogy az ügyészségek szintén illetékesek.

A tagállamokban polgári ügyekben védelmi intézkedéseket elrendelő hatóságok különböző típusainak figyelembevétele érdekében a rendelet mind az igazságügyi, mind a közigazgatási hatóságok határozataira alkalmazandó. A közigazgatási hatóságoknak azonban garanciákat kell nyújtaniuk pártatlanságuk és a felek bírósági felülvizsgálathoz való joga tekintetében. Ez azt is jelenti, hogy a rendőri hatóságok nem lehetnek kiállító hatóságok ((13) preambulumbekezdés). Egy tagállam arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy egy város polgármestere illetékes. Egy másik tagállam bejelentette, hogy a rendőrség közigazgatási hatáskörrel felruházott szervként ideiglenes megelőző korlátozó intézkedéseket rendelhet el, és tanúsítványokat állíthat ki.

A rendelet 18. cikke (1) bekezdése a) pontjának ii. alpontja előírja a tagállamok számára, hogy tájékoztassák a Bizottságot azon illetékes hatóságok típusairól,

- amelyek előtt egy másik tagállamban elrendelt védelmi intézkedésre hivatkozni lehet; és/vagy
- amelyek illetékesek az ilyen intézkedés végrehajtásában.

Az összes tagállam közül tizenkettő bíróságokat jelölt meg, közülük egy kivételével valamennyi kifejezetten területileg illetékes bíróságot, például kerületi bíróságokat, városi bíróságokat vagy megyei bíróságokat. Három tagállamban az ügyészségek illetékesek, négy másikban pedig a végrehajtó. Emellett nyolc tagállamban a bűnüldöző hatóságok részt vesznek a védelmi intézkedések végrehajtásában. Úgy tűnik, hogy két tagállamban a rendőrség közvetlenül felelős a tanúsítványok elismeréséért és a védelmi intézkedések végrehajtásáért.

A rendelet 18. cikke (1) bekezdése a) pontjának iii. alpontja előírja a tagállamok számára, hogy tájékoztassák a Bizottságot a védelmi intézkedések kiigazítására illetékes hatóságok típusairól. Valamennyi tagállam közül tizennyolc kifejezetten területileg illetékes bíróságot jelölt meg, például kerületi bíróságokat, városi bíróságokat, megyei bíróságokat vagy a helyi törvényszék elnökét. Ezenkívül három tagállam jelölte meg általában a bíróságokat vagy az elsőfokú bíróságokat, két tagállam az ügyészséget, kettő másik pedig a végrehajtót.

Végezetül, a rendelet 18. cikke (1) bekezdése a) pontjának iv. alpontja előírja a tagállamok számára, hogy tájékoztassák a Bizottságot azon hatóságok típusairól, amelyekhez az elismerés (és adott esetben a végrehajtás) megtagadása iránti kérelmet be kell nyújtani. Az összes tagállam közül tizenhét kifejezetten területileg illetékes bíróságokat jelölt meg. Ugyanakkor négy tagállam más típusú bíróságokat is megjelölt, például elsőfokú bíróságokat, kisebb súlyú szabálysértési ügyekkel foglalkozó bíróságokat és fellebbviteli bíróságokat.

3.2. Nyelvhasználati szabályok (18. cikk, (1) bekezdés, b) pont; 16. cikk; 4. cikk, (2) bekezdés, c) pont; és 5. cikk, (3) bekezdés)

Szükség esetén annak a védett személynek, aki a megkeresett tagállamban védelmi intézkedésre kíván hivatkozni, az illetékes hatóságok rendelkezésére kell bocsátania a tanúsítvány fordítását (4. cikk, (2) bekezdés, c) pont). A védett személy kérheti az eredeti eljárás helye szerinti tagállamtól, hogy bocsássa rendelkezésére az említett fordítást. (5. cikk, (3) bekezdés).

A tanúsítványt le kell fordítani a megkeresett tagállam egyik hivatalos nyelvére vagy az EU valamely olyan hivatalos nyelvére, amelyet az adott tagállam elfogadhatóként megjelölt (16. cikk, (1) bekezdés). A tagállamoknak 2014. július 11-ig kellett közölniük ezeket az információkat a Bizottsággal (18. cikk, (1) bekezdés, b) pont). Az összes tagállam közül nyolc tartotta be ezt a határidőt. 2015 júliusáig egy kivételével a rendelet hatálya alá tartozó valamennyi tagállam megküldte a Bizottságnak a szükséges információkat.

Az összes tagállam közül három elfogadja a beérkező tanúsítványokat angol nyelven, egy pedig arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy egyik kerületi bírósága elfogadja a beérkező igazolásokat olasz nyelven. Ezenkívül két tagállam viszonossági alapon elfogad további nyelveken beérkező tanúsítványokat.

3.3. A veszélyeztető személyt megillető eljárási garanciák (6., 11., 12. és 13. cikk)

A rendelet konkrét biztosítékokat ír elő annak biztosítására, hogy amennyiben egy védett személy tanúsítvány kiállítását kéri, a veszélyeztető személy védelemhez való jogát tiszteletben tartsák (6. cikk). Az illetékes hatóságnak különösen a következőket kell ellenőriznie:

- a veszélyeztető személyt tájékoztatták a védelmi intézkedés elrendeléséről (vagy annak kiigazításáról, a 11. cikk (3) bekezdésének megfelelően);
- a veszélyeztető személyt tájékoztatták az eljárás megindításáról; vagy
- a veszélyeztető személynek jogában áll megtámadni a védelmi intézkedést az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban.

Öt tagállamban a veszélyeztető személyt személyesen, bírósági végrehajtó vagy bírósági tisztviselő útján értesítik a védelmi intézkedésről,

két tagállamban személyesen vagy ajánlott levélben értesítik. Egy tagállamban erre csupán ajánlott levél útján kerül sor. Egy tagállamban az értesítésre a legtöbb esetben írásban kerül sor (elektronikus úton vagy ajánlott levélben). Ha a veszélyeztető személy jelen van a tárgyaláson, a tájékoztatás szóban történik. Egy tagállamban közönséges levélben értesítik, három tagállamban a rendőrség bizonyos esetekben személyesen is megteheti az értesítést.

Három tagállamban nincsenek külön szabályok a tanúsítványról való értesítésre vonatkozóan. A veszélyeztető személyt többféle módon is lehet értesíteni, például elektronikus úton, ajánlott levélben, futárszolgálatok által vagy személyesen.

A tagállamok nem számoltak be visszatérő problémákról a veszélyeztető személy értesítésével kapcsolatban.

A rendelet értelmében a veszélyeztető személy bírósági eljárást indíthat a megkeresett tagállamban. A veszélyeztető személy jogorvoslattal élhet a védelmi intézkedés kiigazítása ellen (11. cikk (5) bekezdés). Bizonyos esetekben[12] ez a személy kérheti a védelmi intézkedés elismerésének vagy végrehajtásának megtagadását is (13. cikk (1) bekezdés).

Egy tagállam statisztikát nyújtott be azokról a keresetekről, amelyeket a veszélyeztető személyek indítottak az elsőfokú bíróságok előtt. 2017-ben összesen tizenhárom, 2018-ban huszonnyolc, 2019-ben pedig tizenhárom kérelmet nyújtottak be.

3.4. A tanúsítvány kiállítása, kezelése és továbbítása (4. cikk, (1) bekezdés és 5. cikk, (1) bekezdés)

A védett személy kérheti az eredeti eljárás helye szerinti tagállam kiállító hatóságától a tanúsítvány kiállítását (5. cikk, (1) bekezdés), és annak egy másik tagállam hatóságaihoz való intézését elismerés és végrehajtás céljából. A rendelet 4. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamoknak külön eljárás nélkül el kell ismerniük a más tagállamban elrendelt védelmi intézkedéseket. Ezen túlmenően ezeknek az intézkedéseknek a megkeresett tagállamban közvetlenül végrehajthatóknak kell lenniük.

A rendelet 5. cikke alapján kiállított többnyelvű formanyomtatvány működése, beleértve annak tartalmát is, kielégítő volt mind a nyolc tagállam szerint, amely visszajelzést adott ebben a kérdésben.

Az összes tagállam közül hét tette lehetővé a tanúsítványok elektronikus úton történő megküldését. Emellett öt tagállam megerősítette, hogy a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések elismerésére vonatkozó tanúsítványok digitálisan kezelhetők. E tagállamok közül négy pozitív tapasztalatokról számolt be e tekintetben, és egyiküknek sem volt negatív tapasztalata. Egyetlen tagállam sem tájékoztatta a Bizottságot a tanúsítványok küldésével kapcsolatos problémákról. Egy tagállam azonban megjegyezte, hogy egynél több személy érintettsége esetén külön formanyomtatványokat kell kitölteni. Ilyen esetekben a formanyomtatványok kitöltése több időt vesz igénybe.

Egyetlen tagállam sem tájékoztatott visszatérő problémáról az eljárással kapcsolatban, ideértve a határidők betartását is. Végezetül, négy tagállam jelezte, hogy nem rendelkezik adatokkal vagy gyakorlati tapasztalatokkal.

3.5. A védelmi intézkedések és tanúsítványok kiigazítása vagy visszavonása (14. cikk, (1) bekezdés; és 9. cikk, (1) bekezdés)

A védelmi intézkedés felfüggeszthető, korlátozható vagy visszavonható az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban. Ilyen esetben a védett személy vagy a veszélyeztető személy tanúsítvány kiállítását kérheti annak biztosítása érdekében, hogy ezt a változást a megkeresett tagállamban figyelembe vegyék (14. cikk, (1) bekezdés).

[12] Ha az ilyen elismerés nyilvánvalóan ellentétes a megkeresett tagállam közrendjével, vagy összeegyeztethetetlen egy, a megkeresett tagállamban hozott vagy elismert bírósági határozattal.

Ha a tanúsítvány elírást tartalmaz, vagy azt egyértelműen tévesen állították ki, a védett személy vagy a veszélyeztető személy kérheti a tanúsítvány kiigazítását vagy visszavonását. A kiállító hatóság ezt saját kezdeményezésére is megteheti (9. cikk (1) bekezdés).

A rendelet 14. cikke alapján kiállított többnyelvű formanyomtatvány működése, beleértve annak tartalmát is, kielégítő volt mind a nyolc tagállam szerint, amely visszajelzést adott ebben a kérdésben.

Mindössze egy tagállam nyújtott tájékoztatást a visszavonás vagy kiigazítás átlagos időtartamáról, jelezve, hogy az 10–14 napot vesz igénybe. Egy tagállam arról is tájékoztatott, hogy egy esetben számítási hiba miatt kellett a tanúsítványt kiigazítani.

Egy másik tagállamban a nemzeti jog nem állapít meg határidőt a tanúsítvány kiigazítására vagy visszavonására. E tagállamban a kérdést bírósági tárgyaláson vizsgálják meg, amelyről a résztvevőket előzetesen értesíteni kell. Ezért az eljárás időtartama e bírósági eljárások időtartamától függően változhat. Végezetül, kilenc tagállam vagy nem szolgáltatott adatokat, vagy jelezte, hogy nem fordult elő ilyen eset.

3.6. A rendelet végrehajtásával kapcsolatos figyelemfelkeltés és képzés

Az összes tagállam közül hét hívta fel a figyelmet a rendelet végrehajtására az igazságügyi hatóságok és az igazságügyi szakemberek körében, különösen tájékoztató levelek, weboldalak, kézikönyvek, kamarai szövetségek és iránymutatások segítségével.

Öt tagállamban tartottak képzéseket a rendelet végrehajtásáról. Ezek közül négyben azonban ezek képzések nem kifejezetten a rendeletre összpontosítottak, hanem inkább a bírák és/vagy bírósági tisztviselők általánosabb képzési programjainak részét képezték.

4. ADATGYŰJTÉS

2021 júliusában a Bizottság kérdőívet küldött a tagállamok illetékes hatóságainak, hogy adatokat és információkat gyűjtsön a rendelet végrehajtásáról, annak hatálybalépésétől kezdve. A Bizottság tizenkilenc tagállamtól kapott választ, amelyből tizenhat megerősítette, hogy jogrendszere polgári ügyekben lehetővé teszi a védelmi intézkedéseket.

A Bizottság megállapította, hogy tíz tagállam (azaz a rendelet hatálya alá tartozó tagállamok fele) kijelentette, hogy nem rendelkezik a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedésekre vonatkozó, lebontott statisztikai adatokkal. Ezért ezek a tagállamok nem tudtak adatokat szolgáltatni a rendelet alapján kiállított vagy kapott tanúsítványok számáról. Az összes tagállam közül hét szolgáltatott adatokat, de rendkívül alacsony számokat jelzett mind a kiállított, mind a kapott tanúsítványok esetében (1 és 0 között). Egy tagállamban huszonöt tanúsítványt állítottak ki.

Az összes tagállam közül tizennégy azt válaszolta, hogy nem volt ilyen esete, vagy nem készítettek lebontott statisztikákat azokról a kérelmekről, amelyeket tanúsítvány kiállítása iránt nyújtottak be hozzá, mint az eredeti eljárás helye szerinti tagállamhoz. Másrészt két tagállam arról tájékoztatott, hogy illetékes hatóságaikhoz egy-egy kérelem érkezett a tanúsítvány kiállítása iránt. Ezek közül az egyik elutasításra került.

A kérdőív olyan esetekről is érdeklődött, amelyekben a megkeresett tagállamként eljáró tagállamok az 5. cikk szerinti tanúsítvány felhasználásával védelmi intézkedést hajtottak végre, és végül ezt az intézkedést kiigazították. Az összes tagállam közül öt azt jelezte, hogy nem volt ilyen eset.

Hasonlóképp, öt tagállam jelezte, hogy nem volt olyan a védelmi intézkedés kiigazításával szembeni fellebbezési eljárással kapcsolatos ügye.

A kérdőívre válaszoló szinte valamennyi tagállam jelezte, hogy nem volt tudomása a rendelet 14. vagy 9. cikke szerinti felfüggesztett, kiigazított vagy visszavont védelmi intézkedésekről (2 tagállam) vagy nem rendelkezett ezekre vonatkozó lebontott adatokkal (9 tagállam), függetlenül attól, hogy az eredeti eljárás helye szerinti tagállamként vagy megkeresett tagállamként jártak-e el. Egy tagállamban számítási hiba miatt egy tanúsítványt kiigazítottak a rendelet 9. cikkével összhangban.

A 2015. évi POEMS zárójelentés[13] és az Európai Parlament 2017. évi tanulmánya[14] már rámutatott arra, hogy nincsenek megbízható és nyilvánosan hozzáférhető adatok a polgári ügyekben hozott védelmi határozatok előfordulására vonatkozóan. Mindkét tanulmány arról számolt be, hogy sok tagállam nem rendelkezik rendszeres statisztikákkal, és csak alkalmi tanulmányokra támaszkodhatott. Emellett a rendelkezésre bocsátott információk általában bizonyos védelmi határozatokra vagy az ország bizonyos részeire vonatkoztak. A tanulmányok arra a következtetésre jutottak, hogy a különböző tagállamokban gyűjtött adatok közötti jelentős különbségek arra utalnak, hogy a polgári védelmi intézkedések tényleges előfordulását nagymértékben alábecsülték. A 2021. évi felmérés eredményei hasonló következtetésre vezettek. A lebontott adatok hiánya azon tagállamokból, ahol a

13 van der Aa, S. és mások., i. m.

14 Az Európai Parlament Kutatószolgálata, i. m.

jogrendszer lehetővé teszi a védelmi intézkedéseket polgári ügyekben, kihívások elé állítja a polgári ügyekben alkalmazott védelmi intézkedések valós becslését.

5. KÖVETKEZTETÉS

A rendelet gördülékeny működése rendkívül fontos ahhoz, hogy az EU-ban teljes körű és megbízható védelmet lehessen nyújtani a bűncselekmények áldozatainak a szabad mozgáshoz való joguk gyakorlása során.

Az érintett tagállamok szerint a rendelet által létrehozott kölcsönös elismerési rendszer központi eleme (azaz a többnyelvű formanyomtatvány működése) kielégítő. Úgy tűnik továbbá, hogy a tagállamok nem szembesültek jelentősebb kérdésekkel a rendelet fő szempontjainak – mint a tanúsítványok kiállítása, kezelése és továbbítása – alkalmazása során. Több tagállam lehetővé teszi a tanúsítványok elektronikus úton történő megküldését.

A tagállamok nem számolnak be a veszélyeztető személy számára biztosított eljárási garanciákkal kapcsolatos visszatérő problémákról sem. Különösen ami ezen személynek a védelmi intézkedésről való értesítését illeti, a tagállamok különböző eljárásokat alkalmaznak, például ajánlott levélpostai küldeményben, elektronikus úton vagy személyesen történő értesítés.

Az elemzés nem azonosított problémás területeket a védelmi intézkedések helyesbítésével vagy visszavonásával kapcsolatban. Néhány tagállam jelezte, hogy nem volt ilyen esetük.

Mindazonáltal az európai védelmi határozatról szóló irányelv végrehajtásáról szóló jelentéshez hasonlóan ezen elemzés is azt mutatja, hogy a nemzeti védelmi intézkedésekre vonatkozó eltérő jogszabályok és gyakorlatok az EU-ban valószínűleg megakadályozzák az eszközben rejlő lehetőségek teljes mértékű kihasználását, és befolyásolják a védelmi intézkedések kölcsönös elismerésének sikerét. Az elemzésből kitűnik, hogy bizonyos esetekben nehézséget okozhat annak megállapítása, hogy az irányelv vagy a rendelet alkalmazandó-e. Ez a helyzet például akkor, ha egyetlen védelmi határozat több különböző jellegű (polgári, közigazgatási vagy büntetőjogi) intézkedést tartalmaz.

Emellett ez a jelentés rámutat arra, hogy a tagállamokban lehet még javítani a rendelet ismertségén. A figyelemfelkeltés, valamint a szakemberek és az érdekelt felek tájékoztatása és iránymutatás nyújtása számukra nemzeti szinten segíthet a rendelet biztosította lehetőségek jobb kihasználásában.